

Katarzyna Wójtowicz-Chomicz¹,
Anna Czacuk¹,
Elżbieta Huk-Wieliczuk¹,
Anna Piłkuła²,
Andrzej Borzęcki²

¹Zakład Edukacji Zdrowotnej, Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej

²Katedra i Zakład Higieny, Uniwersytet Medyczny, Lublin

Grypa — szczepić się, czy nie? Wiedza i poglądy studentów na temat grypy Influenza — flu vaccine or not? Students and knowledge about the flu

STRESZCZENIE

Wstęp. Niewiele osób zdaje sobie sprawę z problemu, jaki może stanowić zachorowanie na grypę. Prawie każdy wie, jakie są jej objawy, a mimo to, bardzo często jest mylona z przeziębieniem. Najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania grypie jest szczepienie.

Cel pracy. Analiza wiedzy i poglądów studentów kierunku wychowanie fizyczne na temat szczepienia przeciw grypie.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w 2014 roku za pomocą ankiety własnego autorstwa wśród 187 studentów Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia Biała Podlaska.

Wyniki. Przeciwko grypie kilka razy w życiu szczepiło się 18,7% studentów, tylko 24,6% szczepi się regularnie od kilku lat. Na pytanie, czy warto się szczepić, twierdząco odpowiedziało 40,10%, pozostali nie wierzą w skuteczność szczepionki. Prawie wszyscy respondenci (86,92%) wiedzieli, że grypę wywołuje wirus.

Wnioski. Wiedza studentów kierunku wychowanie fizyczne na temat grypy jest niezadowalająca. Cena szczepionki jest istotnym czynnikiem powodującym niski poziom korzystania ze szczepień. Badani studenci nie są w pełni przekonani o skuteczności szczepionki przeciw grypie.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, tom 9, nr 2, 170–172

Słowa kluczowe: studenci, grypa

ABSTRACT

Introduction. Few people are aware of problems resulting from flu. Almost everyone knows what are the symptoms of flu, however its very often confused with common cold. Vaccination is the most effective prevention.

Aim of the study. Evaluation of knowledge and opinion on influenza vaccination among students of Physiotherapy was aim of the study.

Material and methods. The study was conducted in 2014 among 187 students at University of Physical Education in Warsaw, Józef Piłsudski Branch in Biała Podlaska using original questionnaire.

Results. 18.7% of students got flu vaccine few times in life, 24.6% of students were vaccinated on regular basis over the several years. When asked whether vaccination is worth, 40,10% of respondents respond affirmatively, whereas the others do not believe in the vaccination efficiency. Almost all respondents (86.92%) knew that influenza is caused by virus.

Conclusions. Knowledge about influenza among students of Physiotherapy remains unsatisfactory. Price of vaccination is an important factor determining low level of vaccination application. Students are not fully convinced of effectiveness of flu vaccination.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, vol 9, no 2, 170–172

Key words: students, flu

Adres do korespondencji:

Dr n. med. Katarzyna Wójtowicz-Chomicz
Zakład Edukacji Zdrowotnej, Akademia Wychowania
Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie,
Filia Biała Podlaska
ul. Akademicka 2, 21-500 Biała Podlaska
tel. 083 342 87 00
e-mail: wojtowicz.kaska@wp.pl

WSTĘP

Grypa jest jedną z najczęściej występujących infekcji. W Polsce szczyt zachorowań na grypę przypada na miesiące styczeń-marzec, a liczba zachorowań może dotyczyć nawet dwóch milionów osób rocznie [1, 2]. Do zakażenia wirusem grypy dochodzi drogą kropelkową. Choroba rozpoczyna się nagle złym samopoczuciem, pojawia się katar, kaszel, ból gardła, ból głowy, podwyższona temperatura, dolegliwości kostno-stawowe. Objawy kliniczne ustępują w ciągu 3–5 dni, natomiast kaszel i złe samopoczucie mogą trwać dłużej, nawet ponad dwa tygodnie [3].

CEL PRACY

Celem pracy jest analiza wiedzy i poglądów studentów kierunku wychowanie fizyczne na temat szczepienia przeciw grypie.

MATERIAŁ I METODY

Badanie przeprowadzono w 2014 roku za pomocą ankiety własnego autorstwa wśród studentów pierwszego roku kierunku wychowania fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia Biała Podlaska. W badaniu udział wzięło 187 studentów, w tym 143 mężczyzn (76,47%) i 44 kobiety (23,53%). Otrzymane wyniki opracowano statystycznie.

WYNIKI

Na pytanie, jaki drobnoustrój wywołuje grypę 86,92% respondentów odpowiedziało wirus, 6,66% uważa, że grypę wywołuje bakteria, a 6,42% studentów zaznaczyło odpowiedź — nie wiem. Prawidłowej odpowiedzi dotyczącej objawów grypy udzieliło 14,44% ankietowanych, pozostali natomiast nie znają objawów grypy 85,56%. W tym roku przeciw grypie zaszczepiło się 50,80% studentów. Nie odnotowano różnic istotnych statystycznie w związku z płcią. Do regularnego szczepienia przeciwko grypie przyznaje się 24,6% studentów. Studenci, którzy raz w życiu zaszczepili się przeciwko grypie, to grupa 18,71%, pozostali 56,69% nigdy nie szczepili się (ryc. 1).

Na pytanie, czy warto szczepić się, twierdząco odpowiedziało 40,10% studentów (34,96% mężczyzn, 56,81% kobiet; $p < 0,05$), że nie warto odpowiedziało 32,08% (22,7% kobiet i 34,96% mężczyzn; $p < 0,05$), pozostali nie mieli zdania na ten temat. Studenci pytani byli również o to, co decyduje o podjęciu decyzji dotyczącej szczepienia przeciwko grypie. Spośród badanych 43,31% odpowiedziało, że cena szczepionki, 14,97% boi się powikłań związanych ze szczepieniem, 18,71% nie wierzy w skuteczność szczepionki, 19,78% nie potrzebuje się szczepić, bo rzadko choruje, pozostali nie mają zdania na ten temat (ryc. 2). Płeć nie miała wpływu na podjęcie decyzji dotyczącej szczepienia przeciwko grypie.

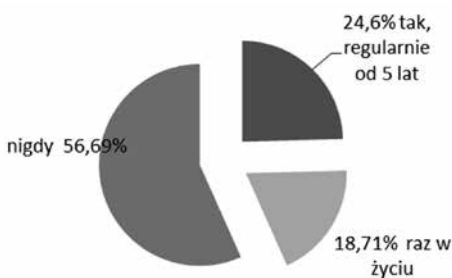
DYSKUSJA

Większość ankietowanych studentów pytanych o drobnoustrój wywołujący grypę bez problemu wskazuje wirus (86,52%). Podobne wyniki przedstawiła Lerch i wsp. — w ankie-

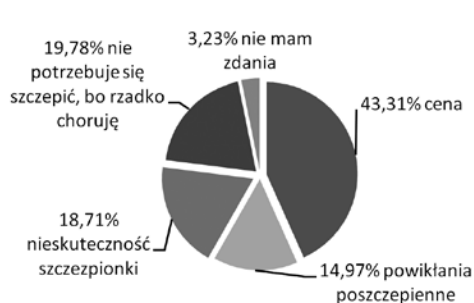
towanej przez nią grupie pacjentów również duży odsetek (82%) prawidłowo wymienił wirus jako drobnoustrój wywołujący grypę [4]. Wiedza ankietowanej grupy na temat objawów grypy jest niezadowolająca, ponieważ tylko 14,44% prawidłowo wymienia objawy grypy. W tym roku przeciw grypie zaszczepiło się 50,80% studentów kierunku wychowanie fizyczne, a 24,6% studentów szczepi się regularnie. Pozostała grupa nie szczepi się wcale lub szczepi się nieregularnie. Wynika to prawdopodobnie ze zbyt małej wiedzy o samej chorobie oraz komplikacjach pogrypowych. Do regularnego szczepienia przyznaje się 21–27% ankietowanych w badaniach przedstawionych przez Stasiak i wsp. [5]. Grypa jest infekcją wirusową, dobrze znaną od wielu lat, ale nadal wywołuje duże epidemie. Między innymi przyczyną takiej ekspansji wirusa grypy jest spontaniczna mutacja. Bardzo istotne jest więc powtarzanie szczepienia co roku, co też czyni jedną czwartą ankietowanej grupy.

Wszystkie szczepionki dostępne w Polsce mają postać zawiesiny do wstrzyknięć w ampułkostrzykawce. Szczepionkę podaje się jednorazowo w mięsień naramienny. Należy sprawdzić, czy dana szczepionka wyprodukowana została na nadchodzący sezon zachorowań. Szczepionka przeciwko grypie to dobrodziejstwo współczesnej medycyny, które pomaga poradzić sobie z ewentualnymi powikłaniami grypy.

Wśród ankietowanej grupy 14,97% boi się powikłań związanych ze szczepieniem, a 18,71% nie wierzy w skuteczność szczepionki, daje to łącznie 33,68%. Duża grupa studentów, bo aż 43,41%, podczas podejmowania decyzji dotyczącej szczepienia kieruje się ceną. W badaniach przeprowadzonych

Rycina 1. Czy kiedykolwiek szczepił się Pan/Pani przeciwko grypie?

Rycina 2. Co wpływa na podjęcie decyzji dotyczącej szczepienia przeciw grypie?

przez Kalinowskiego i wsp. w zdecydowanej większości ankietowani uznali, że szczepienie ochronne może zaszkodzić. Opinię tę wyraziło ponad 70% osób [6]. Ogółem ankietowani studenci nie posiadają wystarczającej wiedzy, aby ocenić korzyści, jakie przyniesie ewentualne zaszczepienie się przeciwko grypie. Wiedza ta ma duży wpływ na podejmowane decyzje, dlatego należy położyć duży nacisk na pogłębienie jej w trakcie studiów.

WNIOSKI

1. Wiedza studentów kierunku wychowanie fizyczne na temat grypy jest niezadowalająca.
2. Cena szczepionki jest istotnym czynnikiem powodującym niski poziom korzystania ze szczepień.
3. Badani studenci nie są w pełni przekonani o skuteczności szczepionki przeciw grypie

PIŚMIENNICTWO

1. Gorczyca-Michta I., Wożakowska-Kapton B. Grypa a choroby układu sercowo-naczyniowego. *Kardiol. Pol.* 2010; 68: 1168–1171.
2. www.pzh.gov.pl.
3. Nitsch-Osuch A., Brydak B. Szczepienia przeciwko grypie u personelu medycznego. *Med. Pr.* 2013; 64: 119–129.
4. Lerch D., Mastalerz-Migas A. Ocena wiedzy na temat grypy i jej powikłań na podstawie badań ankietowych. *Fam. Med. Prim. Care Rev.* 2013; 15: 342–343.
5. Stasiak A., Maszke M., Kałucka S. Stosunek do szczepień przeciw grypie i zaszczepienie przeciw grypie wśród studentów medycyny w latach 2012–2013 i 2013–2014. *Fam. Med. Prim. Care Rev.* 2014; 16: 166–168.
6. Kalinowski P., Makara-Studzińska M., Kowalska M.E. Opinie i poglądy młodych osób dotyczące wykonywania szczepień ochronnych. *Hygeia Public Health* 2014; 49: 782–786.